

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-2

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53

Volume 53

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Mikulčice-Valy. Věderko nalezené v jednom z říčních ramen
(viz obr. 5. na str. 28)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2012

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

objektů a zbytku mělce zahloubené čtvercové chaty se zbytkem otopného zařízení v západním rohu pochází obvyklý sídlištní materiál zařaditelný nejspíše do středohradištního období. Pozoruhodný je evidentně reutilizovaný zlomek figurálně zdobené římské keramiky terra sigillata z výplně objektu 530.

David Parma

Resumé

Kroměříž (Bez. Kroměříž), Osloboditelů/Velehradská Straße, ehemalige Rybalkov-Kaserne, Parzelle Nr. 890/68. Mittelburgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

KUROVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

**Intravilán obce. Středověk. Vesnice/tvrz. Záchran-
ný výzkum.**

Při stavbě vodovodu v obci Kurovice byly ve startovacích výkopech pro protlak poblíž tvrze nalezeny zlomky středověké keramiky (14.–15. století). V jedné ze sond bylo také zdokumentováno středověké souvrství, které může být díky své poloze považováno za část dvojitého příkopu obepínajícího poblíž stojící tvrz.

Ivan Čižmár

Resumé

Kurovice (Bez. Kroměříž), Innenbereich der Gemeinde. Mittelalter. Dorf/Feste. Rettungsgrabung.

LITOSTROV (OKR. BRNO-VENKOV)

**Střední část intravilánu (před č. p. 5). Středověk
(13. století?). Vesnice. Záchraný výzkum.**

Lokalizace: S-JTSK 617920.85:1155250.36.

Dne 31. 8. 2011 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum ve střední části intravilánu obce Litostrov v souvislosti s výstavbou splaškové kanalizace. Liniový výkop, jenž byl veden podél severozápadní strany páteřní komunikace, porušil v prostoru před domem č. p. 5 středověkou sídlištní vrstvu. Místo se nachází v nadmořské výšce okolo 438 m, uprostřed jižního svahu, který se zvedá nad bezejmenným levým přítokem Bílé vody. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1:10 000, list 24-31-25 určena bodem o souřadnicích 482:329 mm od Z:J s. č.

Prostorově nepříliš rozsáhlá vrstva byla zachycena v hloubce 1,1 až 1,2 m pod úrovní stávající asfaltové vozovky. Jejím vzorkováním se podařilo získat pouze několik nevýrazných zlomků středověkých keramických nádob, z nichž část je vyrobena z materiálu s příměsí tuhy.

Michal Přichystal

Resumé

Litostrov (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung im Zentralteil der Gemeinde wurde mittelalterliche Schicht entdeckt.

MIKULČICE (OKR. HODONÍN)

Hradiště Mikulčice-Valy, akropole, výzkum „III. kostel 2011“ (č. 88). Středohradištní období. Sakrální architektura, interiérové hroby, sídliště. Ověřovací výzkum.

V létě a na podzim 2011 proběhl ověřovací výzkum mikulčického III. kostela – tzv. trojlodní baziliky (obr. 49). Výzkum byl realizován jako součást projektu „Archeologický park Mikulčice-Kopčany, aktivita Vyzdvižení kopií základů kostelů“, financovaného z operačního programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013 (Evropský fond regionálního rozvoje). Archeologickou část projektu zajišťuje mikulčické pracoviště Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Celá akce, plánovaná na roky 2010–2012, představuje postupný ověřovací výzkum mikulčických kostelů č. 3 až 5 a 8 až 10. Cíle projektu a metoda ověřovacího výzkumu jednotlivých staveb byly stručně pojednány v předběžné zprávě o prvním zkoumaném objektu v rámci této akce – „knížecím paláci“ (Poláček, Škojec 2012).

Mikulčický „třetí“ kostel byl objeven a zkoumán J. Poulíkem a M. Kostelníkovou v letech 1956 a 1957 (Pouлік 1975, 73–88). Jde o jedinou vícelodní sakrální stavbu v Mikulčicích a současně největší dosud známý velkomoravský kostel. K trojlodí stavby s východní apsidou byly na západní straně připojeny dvě další prostory – atrium a nartex. V interiéru trojlodí a nartexu bylo odkryto několik hrobů, které patřily významným jedincům z okruhu vládnoucí vrstvy Velké Moravy. Kolem kostela bylo prozkoumáno pohřebiště s přibližně 550 hroby, jejichž hustota a vzájemné překrývání svědčí o značné intenzitě pochovávání. Pohřebiště vyniká počtem bohatých hrobů se zlatými či stříbrnými šperky, meči, ostruhami, honosnými soupravami opaskových kování a předměty cizí provenience (Poláček 2006, 6–7).

Výzkum z let 1956–57 nebyl dosud řádně zpracován. Necháme-li stranou poměrně početná historicko-umělecká pojednání o stavbě, jsou k dispozici především stručné zprávy o výzkumu a předběžná archeologická hodnocení architektury i pohřebiště (např. Pouлік 1975, 73–88; Klanica 1986, 132–136; Poláček, Marek 2005, 56–67; Galuška, Poláček 2006, 125–128; Ungerman, Kavánová 2010). Bližší pozornost byla věnována některým vybraným problémům nálezové situace, např. hrobu 580 v hlavní lodi kostela (Klanica 1993; Košta, Hošek 2008 a řada dalších prací).

Nový výzkum 2011 přispěl zejména k upřesnění půdorysné dispozice stavby a použité stavební technologie, jakož i k poznání problematiky interiérových hrobů. Na-

Obr. 49. Mikulčice-Valy, III. kostel na akropoli hradiště. Ověřovací výzkum interiéru trojlodí v roce 2011.

Abb. 49. Mikulčice-Valy, die III. Kirche in der Hauptburg. Überprüfungsgrabung des Dreischiffsraums im Jahre 2011.

proti tomu možnosti stratigrafického studia objektu a jeho přesnějšího datování zůstávají nadále velmi omezené.

Díky intaktním částem základového zdiva dochovaným jednak v jižní polovině trojlodí a apsidy, jednak v severozápadním nároží trojlodí bylo možné víceméně potvrdit již publikovaný půdorys celé východní části stavby. Ačkoliv se východní závěr apsidy dochoval pouze v negativu základového zdiva, lze z nálezové situace usuzovat na poněkud kratší délku apsidy, než jak je dosud uváděna. Obvodové zdivo západní části stavby – nartexu a atria – se zachovalo jen v negativu základového zdiva, přesto bylo možné mírně korigovat dispozici této části kostela a prokázat zásadní rozdíl ve způsobu jejího založení oproti východní části stavby. To potvrzuje předpoklad minimálně dvou hlavních stavebních fází kostela.

Rozměry základového zdiva i doložené stavební technologie svědčí o mimořádně kvalitním založení stavby, jež nemá obdoby na žádném jiném kostele v Mikulčicích a nejspíše ani na jiné kostelní stavbě z území Velké Moravy. Mikulčický třetí kostel se ve srovnání s ostatními kostely jeví jako „monumentální“ stavba.

Nové zásadní informace se týkají interiérových hrobů. Vlastní hroby byly téměř bezvýtku odebrány při výzkumu v 50. letech, k ověření však zůstaly okrajové části jejich hrobových jam. Díky tomu bylo možné zjistit, že obě hrobky v hlavní lodi kostela – hroby 380 a 580 – zasahovaly svými jámami částečně pod základ severního „arkádového pasu“. Takto lze předběžně vyslovit domněnku, že oba hroby, resp. hrobové jámy jsou starší než zdivo této části stavby. Zda byly zděné arkádové pasy součástí nejstarší stavební fáze kostela a zda uvedené hroby tak mohly být starší než celá stavba III. kostela, nelze jednoznačně doložit. Proto i interpretace celé situace zůstává do doby celkového zpracování výzkumu otevřená. Podobná situace byla konstatována i v nartexu, kde hrob 590 částečně zasahoval pod základové zdivo

této části kostela. Rovněž pod příčkou mezi atriem a nartexem byla nově zjištěna rozměrná hrobová jáma, která však postrádala kosterní materiál i hrobové nálezy. V této souvislosti je nutné připomenout, že podle dokumentace a předběžných zpráv nebyl žádný z hrobů na pohřebišti kolem III. kostela porušen vlastní stavbou; přitom největší koncentrace hrobů se nacházely právě v blízkosti obvodu kostela.

Z hlediska stratigrafie přinesly nejcennější informace bloky zeminy zachované v podobě profilů z výzkumu v 50. letech; tyto byly nově začištěny a řádně zdokumentovány. Šlo především o podélný profil apsidou a příčný profil hlavní lodi těsně před jejím západním závěrem. Na těchto profilech nebyla nikde průkazně zastížena podlaha nebo pochůzná úroveň stavby; veškeré intaktní vrstvy dokumentované novým výzkumem se nacházely pod touto pomyslnou úrovní. Z toho plyne řada omezení při rekonstrukci původní stavby.

Dalším zdrojem informací byly jámy a kulturní vrstvy porušené nebo překryté základem/negativem stavby. To se týkalo především základů „arkádových pasů“, které nebyly založeny tak hluboko jako obvodové zdivo trojlodí a apsidy. Bez zpracování nálezů z těchto situací se však nemůžeme zatím vyjádřit ke stáří uvedených kontextů a případnému datování stavby metodou *post quem*. Nové řezy vedené přes negativy základového zdiva přinesly množství stavebně-technických prvků v podobě malt, omítek, včetně fragmentů s barevným nátěrem.

Ověřovací výzkum mikulčického III. kostela přinesl nové zásadní poznatky o stavbě a pochovávání v jejím interiéru. Současně otevřel řadu sporných otázek ohledně vývoje, stavební podoby, datování apod. Je na celkovém zpracování obou etap výzkumu, 1956–57 a 2011, aby byly předloženy kvalitní podklady pro nové komplexní hodnocení stavby.

Hradiště Mikulčice-Valy, podhradí, výzkum „VIII. kostel 2011“ (č. 89). Středohradištní období. Sakrální architektura, sídliště. Ověřovací výzkum.

V létě 2011 proběhl ověřovací výzkum mikulčického VIII. kostela (obr. 50). Výzkum byl realizován jako součást projektu „Archeologický park Mikulčice-Kopčany, aktivita Vyzdvížení kopií základů kostelů“, financovaného z operačního programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013 (Evropský fond regionálního rozvoje). Archeologickou část projektu zajišťuje mikulčické pracoviště Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Celá akce, plánovaná na roky 2010–2012, představuje postupný ověřovací výzkum mikulčických kostelů č. 3 až 5 a 8 až 10. Cíle projektu a metoda ověřovacího výzkumu jednotlivých staveb byly stručně pojednány v předběžné zprávě o prvním zkoumaném objektu v rámci této akce – „knížecím paláci“ (Poláček, Škojec 2012).

Mikulčický „osmý“ kostel byl zkoumán J. Tejralem v roce 1961 (Poulik 1975, 111–112). Šlo o jednoduchou stavbu s obdélnou lodí a pravouhlým presbytářem. Půdorys se měl zachovat v podobě intaktního základového zdiva, což by u mikulčických kostelů bylo výjimečné. Kolem stavby se rozkládalo pohřebiště s 26, ne příliš bohatě vybavenými hroby. V těsném sousedství kostela se našly pozůstatky dřevěné kúlové stavby, o které se hypoteticky uvažovalo jako o možném starším dřevěném kostele. Pozoruhodný je také sklad železných předmětů, objevený v presbytáři kostela. Kromě předběžných hodnocení (např. Tejral 1965; Poulik 1975, 111–112; Klanica 1986, 141; Poláček, Marek 2005, 117–120; Galuška, Poláček 2006, 137) je z publikací k dispozici nově celkové zpracování stavby s pohřebištěm a sídlištním materiálem (Kouřil 2008).

Ověřovací výzkum v roce 2011 přinesl nové informace zejména o stavební konstrukci a sídlištních objektech pod stavbou. Podobně jako X. kostel mělo základové zdivo této stavby na své bázi vrstvu větších kamenů klade-

ných na jíl, teprve od další vrstvy zdiva byla jako pojivo použita malta. Relikty stavby, které se zpočátku jevily jako intaktní zdivo, se po provedení několika příčných řezů ukázaly jako silně porušené, místy vybrané základové zdivo. Na několika místech, zejména v nárožních partiích, byly nalezeny otisky kúlů, které měly patrně celou stavbu zpevňovat. Kostel měl pravděpodobně kombinovanou dřevo-kamennou konstrukci.

Značná pozornost byla věnována objektům v superpozici s kostelem. Byly zjištěny další jámy zahloubené do podloží, které obsahovaly podobný keramický materiál, jaký z objektů pod kostelem publikoval P. Kouřil (2008). To potvrzuje dosavadní datování stavby do závěrečného období existence mocenského centra, snad až na začátek 10. století. Kostel byl postaven na ploše, která byla ve 2. polovině 9. století jako součást areálu „severního podhradí“ intenzivně osídlena.

Hradiště Mikulčice-Valy, podhradí, výzkum „X. kostel 2010-11“ (č. 87). Středohradištní období. Sakrální architektura. Ověřovací výzkum.

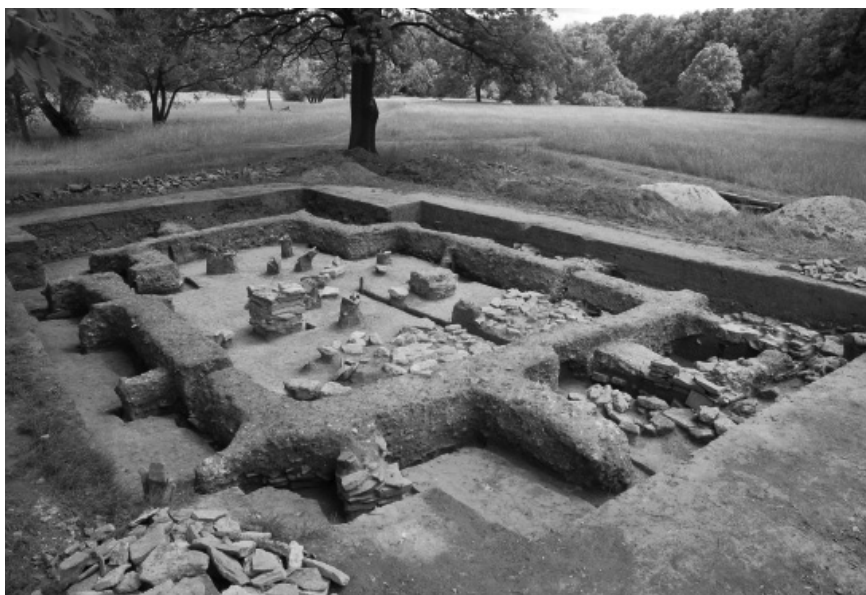
Na podzim 2010 a na jaře 2011 proběhl ověřovací výzkum mikulčického X. kostela (obr. 51). Výzkum byl realizován jako součást projektu „Archeologický park Mikulčice-Kopčany, aktivita Vyzdvížení kopií základů kostelů“, financovaného z operačního programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013 (Evropský fond regionálního rozvoje). Archeologickou část projektu zajišťuje mikulčické pracoviště Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Celá akce, plánovaná na roky 2010–2012, představuje postupný ověřovací výzkum mikulčických kostelů č. 3 až 5 a 8 až 10. Cíle projektu a metoda ověřovacího výzkumu jednotlivých staveb byly stručně pojednány v předběžné zprávě o prvním zkoumaném objektu v rámci této akce – „knížecím paláci“ (Poláček, Škojec 2012).

Mikulčický „desátý“ kostel byl zkoumán J. Tejralem a Z. Klanicou v letech 1963–64 (Klanica 1964, 50). Jde

Obr. 50. Mikulčice-Valy, VIII. kostel v podhradí. Ověřovací výzkum kostela v roce 2011.

Abb. 50. Mikulčice-Valy, die VIII. Kirche im Suburbium. Überprüfungsgrabung der Kirche im Jahre 2011.

Obr. 51. Mikulčice-Valy, X. kostel v podhradí. Ověřovací výzkum kostela v roce 2011.

Abb. 51. Mikulčice-Valy, die X. Kirche im Suburbium. Überprüfungsgrabung der Kirche im Jahre 2011.

o jednolodní stavbu s pravoúhlým presbytářem a systémem vnějších opěrných pilířů (přípor). V západní polovině lodi se zachovaly dva mohutné pilíře pro emporu. S emporou, resp. s přístupem k ní, patrně souvisel malý přístavek připojený k západnímu průčelí stavby. Snaha o bližší určení funkce a stáří kostela naráží na nedostatky konkrétních podkladů: u kostela bylo odkryto pouze deset hrobů, a to bez nálezů; navíc v okolí stavby chybí výraznější doklady osídlení. Pravděpodobně jde o stavbu z nejmladšího období existence mocenského centra. Jako jeden z mála velkomoravských kostelů dovoluje stavba určit provenienci: přípory na vnější straně obvodu stavby mají obdoby na dalmatské architektuře 9. století (Pošmourný 1971, 51; Poulik 1975, 117–119).

Nepočítáme-li poměrně početné zmínky o kostele v literatuře umělecko-historické, jsou z publikací k dispozici pouze předběžná archeologická hodnocení (především Poulik 1975, 117–119; Klanica 1986, 142; Poláček, Marek 2005, 147–151; Galuška, Poláček 2006, 137). Celkové zpracování dosud chybí.

Nový výzkum 2010/11 přispěl zejména k ověření půdorysné dispozice stavby a použité stavební technologie, jakož i k poznání stratigrafie místa. Díky dochování intaktního zdiva v příporách na vnějším obvodu stavby lze považovat již dříve publikovaný půdorys stavby za víceméně průkazný; naproti tomu existence přípor na vnitřní straně zdí se nepotvrdila. Výrazně lepší stav dochování obou pilířů empory a západního přístavku jsou jednou z indicií pro zařazení těchto prvků k mladší stavební fázi. Další indicií může být odlišná stavební technologie.

Základní otázkou je interpretace již dříve zmiňované vrstvy kamení pod západní částí stavby a v jejím západním předpolí. Spojení se starší kostelní stavbou nelze úplně vyloučit, ale chybí pro to průkazné indicie. Uložení kamenů i jejich petrografická skladba ukazují spíše na dláždění nebo zpevnění (podmáčeného?) terénu. Tato vrstva, tvořená vesměs většími naplocho loženými kame-

ny, nasedá na jílovité povodňové sedimenty bez nálezů. Překrytá je opět vrstvou jílovitých hlín, o níž nelze s jistotou rozhodnout, zda jde o přirozený povodňový sediment nebo navážku. Na tuto vrstvu dosedala již maltová destrukce kostela.

Podhradí v prostoru X. kostela patří k nejnižší položeným polohám mikulčického hradiště. Možná, že právě blízkost hladiny podzemní vody měla vliv na výše popsanou stratigrafii místa a na použitou stavební technologii. Způsob založení stavby nakonec vykazuje značnou podobnost s druhou kostelní stavbou postavenou na povodňových hlínách – VIII. kostelem (viz Poláček 2010, 35–42).

Lumír Poláček, Jaroslav Škojec

Literatura

- Galuška, L., Poláček, L. 2006:** Církevní architektura v centrální oblasti velkomoravského státu. In: P. Sommer (ed.): *České země v raném středověku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 92–153.
- Klanica, Z. 1964:** Vorbericht über die Ergebnisse der Grabung des slawischen Burgwalles in Mikulčice für das Jahr 1963. *Přehled výzkumů 1963*, 44–51.
- Klanica, Z. 1986:** Religion und Kult, ihr Reflex in archäologischen Quellen. In: J. Poulik, B. Chropovský (Hrsg.): *Grossmähren und die Anfänge der tschechoslowakischen Staatlichkeit*. Praha: Academia, 120–158.
- Klanica, Z. 1993:** Hlavní hrobka v moravské bazilice. *Mediaevalia Historica Bohemica* 3, 97–109.
- Košta, J., Hošek, J. 2008:** Meč z hrobu 580 ve III. kostele v Mikulčicích. Příspěvek k diskusi o jednom ze zástupců nejvyšší staromoravské elity. *Studia Mediaevalia Pragensia* 8, 177–207.
- Kouřil, P. 2008:** Kostel číslo 8 v Mikulčicích a jeho archeologický výzkum. In: L. Galuška, P. Kouřil, J. Mitaček: *Východní Morava v 10. až 14. století*. Brno: Ar-

cheologický ústav AV ČR, Brno a Moravské zemské muzeum, 53–79.

Poláček, L. 2006: *Terénní výzkum v Mikulčicích. Mikulčice – průvodce I.* Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno.

Poláček, L. 2010: Die Kirchen von Mikulčice aus siedlungsarchäologischer Sicht. In: L. Poláček, J. Maříková-Kubková (Hrsg.): *Frühmittelalterliche Kirchen als archäologische und historische Quelle.* Internationale Tagungen in Mikulčice VIII. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 31–55.

Poláček, L., Marek, O. 2005: Grundlagen der Topographie des Burgwalls von Mikulčice. Die Grabungsflächen 1954–1992. In: L. Poláček (Hrsg.): *Studien zum Burgwall von Mikulčice VII.* Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno 24. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 9–358.

Poláček, L., Škojec, J. 2012: Mikulčice (okr. Hodonín), hradiště Mikulčice-Valy, akropole, výzkum „Palác 2010“ (č. 86). *Přehled výzkumů 52* (v tisku).

Pošmourný, J. 1971: Provenience stavebního umění velkomoravských Slovanů. In: *Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského 22, MUSAIKA 11.* Bratislava: Univerzita Komenského, 41–60.

Poulik, J. 1975: *Mikulčice. Sídlo a pevnost knížat velkomoravských.* Praha: Academia.

Ungerman, Š., Kavánová, B. 2010: Das Gräberfeld bei der Basilika von Mikulčice. In: L. Poláček, J. Maříková-Kubková (Hrsg.): *Frühmittelalterliche Kirchen als archäologische und historische Quelle.* Internationale Tagungen in Mikulčice VIII. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 71–86, Taf. 11.

Tejral, J. 1965: Sklad železných předmětů na hradišti v Mikulčicích. In: Oldřich Bárta (ed.): *Almanach Velká Morava.* Brno: Moravské muzeum, 136.

Resumé

Mikulčice (Bez. Hodonín), Burgwall Mikulčice-Valy, Suburbium, Grabung „VIII. Kirche 2010–11“ (Nr. 89). Mittelburgwallzeitliche Periode. Sakralarchitektur, Siedlung. Überprüfungsgrabung.

Mikulčice (Bez. Hodonín), Burgwall Mikulčice-Valy, Hauptburg, Grabung „III. Kirche 2011“ (Nr. 88). Mittelburgwallzeitliche Periode. Sakralarchitektur, Kirchenbestattungen, Ansiedlung. Überprüfungsgrabung.

Mikulčice (Bez. Hodonín), Burgwall Mikulčice-Valy, Suburbium, Grabung „X. Kirche 2010–11“ (Nr. 87). Mittelburgwallzeitliche Periode. Sakralarchitektur. Überprüfungsgrabung.

MIKULOV (K. Ú. MIKULOV NA MORAVĚ, OKR. BŘECLAV)

Ul. 22. dubna. Středověk, novověk, 20. století. Ohrazený areál, odpadní areál. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově.

Lokalizace: S-JTSK Y:600914.27 X:1204109.94; Y:600928.18 X:1204127.7; Y:600930.48 X:1204097.45; Y:600937.13 X:1204110.27

Během záchranného výzkumu (viz oddíl Doba bronzová) byly při stavbě vinařského sklepa objeveny 3 žláby, místy i se stopami zašpičatělých kůlů, které obsahovaly početný keramický a osteologický materiál, předběžně datovaný do vrcholného středověku, popř. na počátek novověku.

V jižní části odkryté plochy bylo odhaleno torzo zdi obepínající bývalé židovské ghetto, resp. jeho zahrady. Dále byla v ploše zjištěna odpadní vrstva mincí datovaná do 2. poloviny 19. století. Při vnější staně zdi ghetta byla objevena odpadní vrstva s početnými předměty s nacistickou symbolikou. Celá plocha výzkumu byla v poválečném období zavezena až 3 m mocnou vrstvou.

František Trampota

Resumé

During development-led excavation (see chapter Bronze Age) on a construction of wine cellar three medieval palisade ditches were revealed. Remnant of a jewish ghetto wall was uncovered in southern part of investigated area.

MILOVICE (OKR. BŘECLAV)

Intravilán, č. p. 62, p. č. 64. Středověk. Zemnice, loch. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo mezi objednatelem J. Popelou a zhotovitelem Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., byl na počátku dubna roku 2011 proveden záchranný archeologický výzkum v domě č. p. 62 v Milovicích na okr. Břeclav (GPS: 48°51'7.54"S, 16°41'55.51"V). Dům se nachází v historickém jádru obce, na pravém břehu potoka, asi 50 m jihovýchodně od kostela sv. Osvalda, jenž stojí zhruba uprostřed návsi (nadmořská výška cca 180 m). Stavení náleží mezi největší v obci a je součástí řadové domovní zástavby na jižní straně vesnice. Dnešní podoba obce je ulicového uspořádání, avšak na listu 1. vojenského mapování (2. polovina 18. století) má vesnice ještě podobu sídla shlukového typu. Na místě dnešního domu stálo v této době ještě stavení tzv. hákového typu s půdorysnou dispozicí ve tvaru písmene „L“, ke kterému se od jiho-jihovýchodu přimykala hrazená plocha s nezastavěnými pozemky.

Výzkum proběhl v roce 2011 na základě stavebních úprav souvisejících s rekonstrukcí suterénních částí domu v místech současné kotelny. Starší práce porušily část systému volných podzemních chodeb, které byly raženy zčásti v černé půdě a v podložních spraších (obr. 52). Chodby byly majitelem nemovitosti zpřístupněny a jsou momentálně předmětem již delší dobu trvajícího archeologického výzkumu pracovníků Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., a Regionálního muzea